

Dr. BATHÓ KÁLMÁN
(1884–1957)

köjegyző

Dr. Bathó Kálmán 1884. július 12-én született Jászberényben, id. Bathó János köjegyző és Streitmann Mária második gyermekeként.

A jászberényi Magyar Királyi Állami Főgimnasiunban érettségizett 1902-ben. Még ez évben a Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem Jogi Karának hallgatója lett. Tanulmányait 1904-től a Kolozsvári Magyar Királyi Ferencz József Tudományegyetemen folytatta, ahol 1906-ban vette át jogi diplomáját.

Bathó Kálmán 1917. június 25-én feleségül vette Papp Irént. Házasságukból két gyermek született: Kálmán (1921–1980) és Márta (1926–2006).

1916-ban kinevezték Szilágycsehire királyi köjegyzőnek. Mint a település köjegyzőjét, mentesítették a bevonulás alól. Trianon után, 1921-ben Jászberénybe került, és ő vette át édesapjától a köjegyzői hivatalt. Kitűnt precizitásával és kiváló szónoki képességével. 1931-ben saját kérelmére Budafokra helyezték köjegyzőnek.¹

Édesapja, Bathó János után Kálmán is az „Apponyi párt”² jászberényi elnöke lett. Gróf Apponyi Albert régi barátja volt a családnak, és jászberényi tartózkodásai során mindig a ház vendégszeretetét élvezte. Az édesanya, Streitmann Mária zongorázott, és kellemes mély hangján magyar népdalokat énekelt. Apponyi egy arképet ajándékozott a következő szöveggel: „Dr. Bathó Kálmán kir. köjegyző úrnak, hűséges választómnak igaz nagyrabecsüléssel Apponyi Albert.” A festményt a Jász Múzeumnak ajándékozta az unoka, Zádorné Nedeczky Ildikó.

Bathó Kálmánra unokaöccse, dr. Bathó Károly ifj. így emlékezik:
*„Kálmán, édesapámmal ellentétben, jó politikus is volt. Nem avatkozott bele a jászberényi helyi politikába, ellentétben édesapámmal, aki nem győzte a családi összefonódások és a kisebb panamák ostorozását. Ez természetesen szélmalomharc volt...”*³

Amikor 1931-ben Budafokra helyezték, nyílt levélben búcsúzott Jászberény város közönségétől és a Jászságtól:

„Engedje meg szülővárosom általam nagyrabecsült Közönsége és az egész jász nép, hogy miután az igazságügyminiszter úr Ónagyméltósága speciális okaim miatt előterjesztett kérésemre Budafokra áthelyezett, ezúton búcsúzzam [...] Lelki szükségletemnek teszek eleget, ha megköszönöm ennek a vezetőségnek és ennek a népnek irányomban tanúsított jóindulatát. [...] Épp ebből a lelki szükségletből kifolyólag fel kell említenem, hogy vagy a gazdaközönség, vagy pedig a hivatalnoki kar ellenséges érzületét magamra zúdítottam, azonban hála az istennek, ezek mélyebb és állandóbb nyomokat sem egyik, sem a másik oldalon nem hagytak, mert sohasem rosszindulatból, hanem a tisztviselői társadalom és az adófizető polgárság lelki egyensúlyának fenntartásából fakadtak, a segítség módozatainál mindenkor arra a társadalmi osztályra gondolva, amelyik az adott pillanatban leginkább rászorult.

¹ Zádorné Nedeczky Ildikó, unoka közlése.

² „Apponyi párt” nem létezett. Gróf Apponyi Albert 52 évig volt Jászberény országgyűlési képviselője. E hosszú idő alatt a pártok egyesültek, megszűntek stb. (Konzervatív Párt, Független Szabadelvű Párt, Függetlenségi Párt, 48-as Párt stb.) Jászberény városa ezért csak egyszerűen „Apponyi párt” nevezte, ahol Apponyi Albert tevékenykedett.

³ Dr. BATHÓ Károly ifj.: Emlékeim. (családtörténeti írása)

És bár nincs e városnak egyetlen polgára sem, akinek állandó haragját éreztem, sőt tudtommal olyan sincs e városban, akit szándékosan megbántottam volna, mégis ha akadna, ezúton a bocsánatát kérem. [...]

Búcsúzásomkor külön ki kell emelnem a jász népek szeretetét és tiszteletét, ragaszkodását ősei azon vezetői iránt, akikben bízunk, és akikben nem csalódott és ezenkívül sok jó és értékes tulajdonságait, amelyek őt a világ minden népe fölé emelik, s amiért kis igazítással idézem a költő szavait: 'amely nép ősei tradícióját így tiszteli, van abban élni hit, remény és erő'. [...]'” Dr. Bathó Kálmán kir. közjegyző⁴

Jászberényben Kálmán váltotta meg testvéreitől a városházával szemben álló Bathó-házat, s mikor azt eladta, árát jócskán megtoldva Budafokon vásárolt egy palotát a hegyoldalban. Annak legalsó szintjén tartotta az irodáját, amihez Nagytétény, Budaörs, Érd, Törökbálint stb. is tartozott. Ő a földszinten lakott 4–5 szobában, míg a többi 9 és a felső szint ki volt adva bérbe.

Kitűnő szónok volt, s e révén hamarosan Budafok kiemelkedően megbecsült polgárává vált. Baráti köréhez tartozott Törley József pezsgőgyáros és más jeles személyiségek.⁵ A palotát 1950-ben államosították. Bathó Kálmán haláláig ennek az épületnek egy egyszobakonyhas részében élt nagyon nehéz anyagi körülmények között, mivel nyugdíjat nem kapott.

1957. július 27-én hunyt el Budapesten. Nyughelye a budapesti Farkasréti temetőben van.

Jászberény, 2017.

Megjelent:

Dr. Suba Györgyné: Jászok Egyesülete Budapesten 1921–1946. Budapest, 2017. 147. p.

Dr. Suba Györgyné

⁴ J.H.1931.07.25.1.p.

⁵ Dr. BATHÓ Károly ifj.: Emlékeim. (családtörténeti írása)